

Khu Bảo tồn Biển Cù Lao Chàm

Tên khác

Không có

Tỉnh

Quảng Nam

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa thành lập

Vĩ độ

15°52' - 16°00' vĩ độ Bắc

Kinh độ

108°22' - 108°44' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

05b - Nam Trung Bộ



Tình trạng bảo tồn

Đảo Cù Lao Chàm được công nhận là khu bảo tồn thiên nhiên theo Quyết Định 194/CT ngày 9/8/1986 của Chủ tịch Hội đồng bộ trưởng, với diện tích 1.535 ha (Bộ NN và PTNT 1997). Dự án đầu tư được Ủy ban Nhân dân thị xã Hội An xây dựng năm 1994. Theo dự án đầu tư, khu bảo tồn có diện tích 1.544 ha, trong đó khu bảo vệ nghiêm ngặt chiếm 799 ha, khu phục hồi sinh thái có 745 ha. Dự án đầu tư đã được Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Nam-Đà Nẵng phê chuẩn theo quyết định số 1272/QĐ-UB, ngày 11/7/1994 (Chi cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam 2000).

Năm 1995, Viện Hải dương học Hải Phòng đề nghị thành lập khu bảo tồn biển tại Cù Lao Chàm, bao gồm cả khu bảo tồn thiên nhiên nói trên (Nguyễn Huy Yết và Võ Sĩ Tuấn 1995). Cù Lao Chàm cũng có tên trong danh lục 16 khu bảo tồn biển do Bộ KHCN và MT đề xuất (Nguyễn Chu Hồi *et al.* eds. 1998). Diện tích khu đề xuất bảo vệ mới là 1.544 ha, nhưng không xác định rõ diện tích vùng biển.

Một lần nữa Ngân hàng Phát triển Châu á (ADB 1999) lại đề xuất việc thành lập khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm, nằm trong hệ thống các khu bảo vệ biển và ven biển Việt Nam. Trong đề xuất

của Ngân hàng Phát triển Châu á, diện tích khu bảo tồn biển là 6.719 ha, trong đó diện tích vùng biển là 5.175 ha, còn đất liền chỉ có 1.544 ha. Khu đề xuất bảo tồn biển này hiện tại do Chi cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam quản lý (Chi cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam 2000).

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn biển Cù Lao Chàm có trung tâm là quần đảo Cù Lao Chàm, quần đảo này gồm một đảo lớn và một số đảo nhỏ hơn. Cù Lao Chàm là đảo lớn nhất, chiếm diện tích 1.317 ha và có điểm cao là 517 m. Khu bảo tồn biển do Ngân hàng Phát triển Châu á đề xuất (1999) không bao gồm toàn bộ quần đảo này, chỉ có đảo Cù Lao Chàm, diện tích mặt nước và các đảo nằm tận cùng phía tây của nó. Phần lớn diện tích phần biển được đề xuất ở độ sâu trên 20m, mặc dầu mực nước xung quanh các đảo nông hơn.

Đa dạng sinh học

Đa dạng sinh học vùng đất liền nằm trong khu bảo tồn biển Cù Lao Chàm đã được chỉnh lý lại. Sinh cảnh quan trọng nhất của khu bảo vệ biển đề xuất này là các rạn san hô tìm thấy ở các vùng bờ biển phía tây và tây nam đảo Cù Lao Chàm và

phần lớn các đảo nhỏ hơn. Các dải đá ngầm này trung bình có san hô bao phủ tới 34%, và mang những đặc điểm tương tự như các vùng đá ngầm ở Vịnh Bắc Bộ. Các loài san hô ưu thế thuộc các chi sau: *Acropora*, *Montipora* và *Goniopora*. Hiện nay, có 131 loài san hô cứng, 187 loài cá sống trong vùng đá ngầm, 84 loài thân mềm, và 12 loài da gai đã được ghi nhận trong khu vực này (ADB 1999).

Các vấn đề về bảo tồn

Các mối đe dọa chủ yếu đối với đa dạng sinh học biển là khai thác quá mức các nguồn tài nguyên biển, và sử dụng phổ biến các phương pháp đánh bắt mang tính huỷ hoại như đánh bắt theo chu kỳ và sử dụng các loại lưới bện. Có thể các mối đe dọa tiềm tàng tới đây là sự ô nhiễm công nghiệp và nông nghiệp, và sự phát triển du lịch không bền vững (ADB 1999).

Các giá trị khác

Năm 1993, dân cư sinh sống trên đảo Cù Lao Chàm có tới 2.725 người. Hoạt động kinh tế chính trên đảo là đánh bắt hải sản. Diện tích mặt nước quần đảo Cù Lao Chàm và những nơi khác trên thềm lục địa là vùng đánh bắt quan trọng đối với nhân dân địa phương. Tuy thế, các vùng nước ven bờ của quần đảo đã bị khai thác quá mức (ADB 1999).

Cùng với giá trị của vùng đối với ngành sản xuất thủy sản, Ngân hàng Phát triển Châu á (ADB 1999) cho rằng các đảo và vùng biển xung quanh có tiềm năng lớn đối với phát triển du lịch sinh thái. Các đảo nằm gần thành phố Đà Nẵng và thị xã Hội An đã được đưa vào trong mục tiêu phát triển du lịch của dự án về phát triển tổng thể ngành du lịch quốc gia (ADB 1999).

Các dự án có liên quan

Ngân hàng Phát triển Châu á hiện đang thực hiện dự án trợ giúp kỹ thuật khu vực, có tên “Quản lý môi trường biển và ven biển Đông”. Một phần của dự án này được hỗ trợ từ quỹ trợ giúp kỹ thuật của cơ quan hợp tác phát triển Thụy Điển. Dự án

nhằm mục đích tăng cường hoàn thiện quản lý các nguồn tài nguyên biển và ven bờ ở Việt Nam, Campuchia, đảo Hải Nam tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc (ADB 1999).

Bộ Khoa học Công nghệ và Môi trường là cơ quan thực thi dự án này tại Việt Nam. Hiện nay, bản thảo dự án xây dựng khu bảo vệ biển và ven biển đã được hoàn tất, trong đó có thảo luận về một loạt các khu có khả năng đưa vào hệ thống bảo vệ quốc gia đã được chỉnh lý lại bao gồm 30 khu bảo tồn biển và ven biển, với 10 khu đề xuất mới. Cù Lao Chàm đã được mô tả trong dự án này và là một trong số 9 khu bảo tồn biển và ven biển được đề xuất với mục đích mở rộng hệ thống này như đã được khuyến cáo (ADB 1999).

Tài liệu tham khảo

ADB (1999) Draft coastal and marine protected areas plan. Hanoi: Asian Development Bank.

Nguyen Chu Hoi, Nguyen Huy Yet and Dang Ngoc Thanh eds. (1998) [Scientific basis for marine protected areas planning]. Hai Phong: Hai Phong Institute of Oceanography. In Vietnamese.

Nguyen Huy Yet and Vo Si Tuan (1995) [Information on proposed marine protected areas on the coast of Vietnam]. Hai Phong: Hai Phong Institute of Oceanography. In Vietnamese.

Quang Nam Provincial FPD/Chi Cục Kiểm Lâm tỉnh Quảng Nam (2000) [FPD questionnaire]. Tam Ky: Quang Nam Provincial Forest Protection Department. In Vietnamese.